Türkiye'de Toplum Tabanlı Acil Durum Hazırlığının Kapsamlı Analizi: TS EN 2 Yangın Sınıflarının, Yakın Zamanlı Felaketlerin ve "İmece" İSG Gönüllülük Modelinin Sentezlenmesi

ÖMER DOĞU
omerdogu@omerdogu.com
www.omerdogu.com
Independent OHS Researcher & Software Engineer, ADR, IMGD, RID
Eskisehir, Turkey

Özet

Bu genişletilmiş araştırma makalesi, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki yangın riski ve acil duruma müdahale mekanizmalarının derinlemesine sosyolojik, teknik ve lojistik bir analizini sunmaktadır. Nisan 2024 Gayrettepe gece kulübü yangını (29 can kaybı), Haziran 2024 Güneydoğu Türkiye orman yangınları (12 can kaybı) ve 2025 yılındaki felaket boyutundaki Bolu Kartalkaya otel yangını (78 can kaybı) dahil olmak üzere yakın zamanda yaşanan yıkıcı olayların da gösterdiği üzere, yukarıdan aşağıya ve merkeziyetçi acil durum yönetiminin yetersiz kaldığı aşikardır. Altı büyükşehir belediyesini kapsayan 2015-2024 yılları arasındaki güncel müdahale istatistiklerine göre, yangınlar acil durum vakalarının sürekli olarak en büyük kısmını (%39) oluşturmaktadır. Bu makale, geleneksel Türk kültürü olan "İmece" (toplumsal yardımlaşma) kavramından yararlanarak, merkeziyetçi olmayan, tabandan gelen bir güvenlik kültürüne doğru paradigma değişimi önermektedir. Bu model, yapılandırılmış mahalle bazlı yangın tatbikatları yürütmek üzere sertifikalı, gönüllü İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) profesyonellerini kullanmaktadır. Ayrıca bu çalışma, bahsi geçen müdahale stratejisini TS EN 2 yangın sınıflandırma standartları (A, B, C, D ve F Sınıfı) ile titizlikle uyumlu hale getirmekte; her bir kategori için müdahale metodolojilerini, söndürme maddelerini ve istatistiksel söndürme başarı oranlarını açıkça tanımlamaktadır. Titiz teknik yangın bilimini toplumsal sosyoloji ile bütünleştiren bu makale, Türkiye'nin 81 ilinde sivil acil durum hazırlığını dönüştürmek için ölçeklenebilir ve bütçe dostu bir taslak sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: TS EN 2 Yangın Sınıfları, Türkiye Yangın İstatistikleri, Acil Durum Hazırlığı, İmece, Gönüllü İSG Uzmanları, Gayrettepe Yangını, Yangın Söndürme Stratejileri.

1. Giriş: Tabandan Gelen Yangın Direncinin Aciliyeti

Türkiye'nin coğrafi, demografik ve altyapısal manzarası son derece karmaşık bir risk matrisi sunmaktadır. Hızlı kentleşme, karma kullanımlı sanayi-konut bölgelerinin çoğalması ve giderek şiddetlenen iklim değişikliği anomalileri, hem kentsel yapı yangınlarını hem de orman-kent arayüzü (WUI) felaketlerini şiddetlendirmiştir (Balcisoy vd., 2024). 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu başta olmak üzere katı yasal düzenlemelerin varlığına rağmen, acil durum hazırlığının pratik uygulaması genel halk arasında endişe verici derecede yetersiz kalmaktadır. Bu eksikliğin trajik sonuçları, 2024 ve 2025 yılları arasında yaşanan çok sayıda can kayıplı yangınla gözler önüne serilmiştir.

Türkiye'deki geleneksel afet yönetimi paradigması büyük ölçüde Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve büyükşehir belediyesi itfaiye teşkilatları gibi merkezi, devlet destekli kurumlara dayanmaktadır. Bu kurumlar gelişmiş teknik yeteneklere sahip olsalar da, müdahale süreleri kentsel sıkışıklık, coğrafi uzaklık ve eşzamanlı afet oluşumları nedeniyle doğası gereği kısıtlıdır (Yilmaz & Kose, 2025). Bir yangın sırasında hayatta kalmayı belirleyen en kritik değişken, profesyonel ekipler gelmeden çok önce, ilk üç ila beş dakika içinde bina sakinleri tarafından alınan aksiyonlardır (Galea vd., 2023).

Bu makale, Türkiye'de artan yangın ölümlerinin çözümünün sadece belediye itfaiye teşkilatlarının genişletilmesinde değil, güvenlik bilgisinin demokratikleşmesinde yattığını savunmaktadır. Kolektif, ücretsiz toplumsal emeğin kültürel bir mekanizması olan köklü Anadolu geleneği İmece'nin, sertifikalı İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) profesyonellerinin atıl uzmanlığıyla sentezlenmesi yoluyla sağlam bir mahalle düzeyinde savunma ağı kurulabilir. Bu model, gönüllü İSG uzmanlarının, mahalle muhtarları ve yerel belediyelerin izniyle veya valilik birimleri izniyle yerel yangın tatbikatlarına öncülük etmesini tasarlamakta ve teorik TS EN 2 yangın bilimini eyleme geçirilebilir, hayat kurtaran sivil reflekslere etkin bir şekilde dönüştürmektedir.

2. Türkiye'deki Son Yangın Olaylarının İstatistiksel Analizi (2024-2025)

Toplum düzeyindeki müdahalelerin gerekliliğini anlamak için, kamusal acil durum okuryazarlığı ve altyapısındaki sistemik zafiyetleri vurgulayan son ampirik verileri ve yüksek profilli trajedileri analiz etmek çok önemlidir.

2.1. Büyükşehir Müdahale İstatistikleri (2015–2024/2025)

Türkiye'deki altı büyükşehir belediyesinde (İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Mersin ve Ordu) 2015-2024 yılları arasındaki acil müdahale verilerini analiz eden yakın tarihli kapsamlı bir çalışma, yangın vakalarında endişe verici artış eğilimlerini ortaya koymaktadır (Utuk & Baracli, 2024). Veriler, ülke çapında entegre çoklu tehlike

yönetimine doğru bir geçiş olduğunu göstermekle birlikte, yangınların baskın tehdit olmaya devam ettiğini doğrulamaktadır.

Bulgulara göre İstanbul, büyük bir kısmı yapısal ve WUI (Orman-Kent arayüzü) yangınları olmak üzere 82.666'dan fazla acil durum vakasıyla en büyük toplam müdahale hacmini kaydetmiştir (Utuk & Baracli, 2024). İzmir, büyük ölçüde sanayi yoğunluğu ve mevsimsel orman yangınlarındaki artışın etkisiyle acil durum olaylarında %12,78 ile en yüksek Bileşik Yıllık Büyüme Oranını (CAGR) sergilemiştir. Ankara %5,97'lik bir CAGR sergilerken, ağır sanayileşmiş Kocaeli %6,54'lük bir artış göstermiştir. Toplamda, bu metropol alanlarda yangınlar baskın olay türünü oluşturmuş ve tüm belediye acil durum müdahalelerinin %39'unu teşkil etmiştir; bunu kurtarma operasyonları (%33) ve sel müdahaleleri (%8) izlemiştir (Utuk & Baracli, 2024).

2.2. Vaka Çalışması: 2024 Gayrettepe Gece Kulübü Yangını

Yakın Türk tarihindeki en trajik kent yangınlarından biri 2 Nisan 2024 tarihinde İstanbul Beşiktaş, Gayrettepe mahallesindeki Masquerade Club'da meydana gelmiştir (Howard, 2024). Gündüz saatlerinde yapılan tadilat sırasında çıkan yangın 29 kişinin hayatına mal olmuş ve sekiz kişinin de ağır yaralanmasına yol açmıştır. 16 katlı bir konut binasının bodrum ve zemin katlarında yer alan kulübün labirenti andıran düzeni kaçış çabalarını büyük ölçüde engellemiştir (Zaman & Alam, 2024).

İtfaiye soruşturmalarına göre yangın, son derece yanıcı ses yalıtım malzemesi döşemek için kullanılan bir kaynak makinesinden çıkan kıvılcımlarla başlamıştır. Bu durum, çevredeki inşaat atıklarını ve akustik köpükleri hızla tutuşturan bir patlamaya neden olmuştur (Kucukgocmen, 2024). Gayrettepe yangını; anında müdahale kapasitesinin eksikliği, engellenmiş çıkış yolları ve mevcut çalışanlar/yönetim tarafından yetersiz yerel risk değerlendirmesi nedeniyle tırmanan lokalize bir endüstriyel/ticari tehlikenin mükemmel bir örneğidir.

2.3. Vaka Çalışması: 2024 Güneydoğu Türkiye Orman Yangınları

Haziran 2024'te Güneydoğu Türkiye'yi, özellikle Diyarbakır ve Mardin illerini etkileyen yıkıcı orman yangınları (WUI) meydana gelmiştir. Şiddetli rüzgarların körüklediği ve şiddetli kuraklık koşullarının daha da kötüleştirdiği bu yangınlar en az 12 can kaybı ve 78'den fazla yaralanmayla sonuçlanmıştır (Global Voices, 2025). Alevler 31.900 hektardan fazla araziyi kül etmiş ve yerel hayvan varlığını yok etmiştir. İşin en kritik yanı, bu kırsal bölgelerdeki can kayıpları genellikle yerel sakinlerin, rüzgarın yönlendirdiği tepe yangınlarının öngörülemez dinamiklerini anlamadan, ilkel ve koordinasyonsuz yöntemler kullanarak hızla ilerleyen yangınlarla savaşmaya çalışmalarından kaynaklanmıştır (International Association of Wildland Fire, 2025).

2.4. Vaka Çalışması: 2025 Bolu Kartalkaya Otel Yangını

Yapısal zafiyetlerin kentsel bodrum katlarıyla sınırlı olmadığını gösteren Bolu ilindeki 2025 Kartalkaya otel yangını, 78 kişinin ölümüyle sonuçlanan yıkıcı bir felaket olmuştur (BBC News, 2025). Adli soruşturmalar genellikle bina sahiplerini ve düzenleyici müfettişleri hedef alsa da, bu olayın toplu can kaybı niteliği, misafirler arasındaki bilişsel donma, panik ve tahliye okuryazarlığının tamamen eksikliğine işaret etmektedir. Yangın alarmı çaldığında, daha önce tatbikat deneyiminin olmaması, bina sakinlerinin dumanla dolu koridorlarda yönlerini bulamamaları ve ölümcül zehirli gaz solumalarına yol açmıştır.

3. TS EN 2 Yangın Sınıfları ve Müdahale Metodolojileri

Önerilen İSG gönüllü modeli aracılığıyla mahalleleri etkili bir şekilde eğitmek için müfredatın standartlaştırılmış yangın bilimine derinlemesine dayanması gerekmektedir. Türkiye'de yangın türleri ve uygun söndürücü maddeler, Türk Standardları Enstitüsü'nün TS EN 2 ve TS EN 2/A1 normları altında sınıflandırılmaktadır. Halkın bu sınıflandırmalar konusunda eğitilmesi, önerilen İmece tatbikatlarının temel taşıdır; zira yanlış söndürücü maddenin uygulanması (örneğin yağ veya elektrik yangınına su dökülmesi) patlayıcı genleşmelere ve ölümcül yaralanmalara neden olabilmektedir (Ince, 2023).

3.1. A Sınıfı Yangınlar: Katı Yanıcılar

Tanım: A sınıfı yangınlar, tipik olarak korlu yanan ve kül bırakan sıradan yanıcı organik maddeleri içerir. Yaygın örnekler arasında ahşap, kağıt, tekstil ürünleri, kauçuk ve bazı plastikler bulunur (Ince, 2023).

Müdahale Stratejisi (Soğutma): A Sınıfı yangınlar için birincil bastırma yöntemi ısının uzaklaştırılmasıdır. Suyun yüksek özgül ısı kapasitesi, yakıtı tutuşma sıcaklığının altına hızla soğuttuğu için su, en etkili ve erişilebilir maddedir. Toplumsal tatbikatlarda, İSG uzmanları sakinleri ev ortamlarındaki A Sınıfı yangınları (örn. yanan mobilya veya perdeler) tanımlamaları ve yanan kalıntıları etrafa yaymadan su bazlı söndürücüleri veya basınçlı hortumları güvenli bir şekilde kullanmaları konusunda eğitmelidir (Medinova, 2023).

3.2. B Sınıfı Yangınlar: Yanıcı Sıvılar

Tanım: B sınıfı yangınlar yanıcı veya parlayıcı sıvıları ve sıvılaşabilir katıları içerir. Bunlar arasında benzin, dizel, akaryakıtlar, çözücüler, alkol, boyalar ve katran bulunur (Ince, 2023). Bu yangınlar, sıvının oldukça yanıcı bir gaza dönüştüğü sıvı yüzeyinde yanar.

Müdahale Stratejisi (Boğma): B sınıfı bir yangına su uygulamak son derece tehlikelidir; yanan sıvının sıçramasına ve yangının hızla yayılmasına neden olabilir.

Doğru müdahale boğmadır (ateşin oksijenini kesmek). Mahalle tatbikatları sırasında, sakinler Köpük (AFFF), Kuru Kimyevi Toz (ABC veya BC) veya Karbondioksit (CO_2) söndürücüleri kullanmak üzere eğitilmelidir. Eğitimde, sıvının üzerinde buhar sızdırmaz bir bariyer oluşturmak için alevlerin tabanına doğru süpürme hareketi vurgulanmalıdır (Yeni Umit, 2024).

3.3. C Sınıfı Yangınlar: Yanıcı Gazlar

Tanım: C sınıfı yangınlar, Türkiye'deki konut mutfaklarında ve ısıtma sistemlerinde her yerde bulunan metan, propan, bütan, doğal gaz ve LPG (Likit Petrol Gazı) gibi yanıcı gazları içerir.

Müdahale Stratejisi (Yakıtı Kesme): Toplum bilincine yoğun bir şekilde yerleştirilmesi gereken C Sınıfı yangınlar için altın kural, gaz kaynağı güvenli bir şekilde kapatılmadıkça alevi asla söndürmemektir. Kaynağı kesmeden bir gaz alevini söndürmek, gaz birikmesine ve ardından genellikle felaket boyutlarında hacimsel bir patlamaya yol açar (Ince, 2023). İSG gönüllüleri, apartman bloklarındaki ana gaz kesme vanalarının nasıl bulunacağını ve güvenli bir şekilde çalıştırılacağını sakinlere fiziksel olarak göstermelidir. Vanaya ulaşmak için yangının bastırılması gerekiyorsa, kullanılan standart madde Kuru Kimyevi Toz'dur.

3.4. D Sınıfı Yangınlar: Yanıcı Metaller

Tanım: D Sınıfı yangınlar magnezyum, titanyum, potasyum, sodyum ve alüminyum gibi yanıcı hafif metalleri içerir. Tipik evlerde daha az yaygın olmakla birlikte, yerel otomotiv tamirhanelerinde veya kentsel mahallelerin arasına serpiştirilmiş küçük üretim merkezlerinde kritik risklerdir.

Müdahale Stratejisi (Özel Boğma): Bu yangınlar son derece yüksek sıcaklıklarda yanar ve su moleküllerinden oksijen çeker, yani su uygulaması şiddetli bir patlamaya neden olur. Yanan metal üzerinde kaynaşarak bir kabuk oluşturan, oksijeni kesen ve ısıyı emen özel D Sınıfı kuru toz söndürücüler gerektirirler (Deniz Magazin, 2023).

3.5. F Sınıfı (ve E Sınıfı) Yangınlar: Yemek Yağları ve Elektrik Ekipmanları

F Sınıfı (Yemek Yağları): Fritözlerde ve mutfaklarda bitkisel ve hayvansal yağların yüksek sıcaklıkta yanması için özel olarak tanımlanmıştır. Normal söndürücüler etkisizdir çünkü yemek yağları çok yüksek sıcaklıklarda kendiliğinden tutuşur. Müdahale için, sabunlaşma (saponifikasyon) geçiren ve yanan yağı yanıcı olmayan sabun benzeri bir kabuğa dönüştüren Islak Kimyasal (Wet Chemical) söndürücüler gerekir (Ince, 2023). Tatbikatlar sırasında en önemli ders, yağ tavası yangınına su atmanın aşırı tehlikesini uygulamalı göstermektir.

Elektrik Yangınları (Eski adıyla E Sınıfı): TS EN 2'de artık resmi olarak ayrı bir sınıf olmasa da (elektrik bir yakıt değil, bir tutuşma kaynağı olduğundan), elektrik akımı

taşıyan ekipmanları içeren yangınlar elektriği iletmeyen maddeler gerektirir. CO2 ve Kuru Kimyevi Toz standarttır. İSG uzmanları, toplumu su bazlı yöntemlerle bastırmaya kalkışmadan önce devrenin enerjisini tamamen kesmeleri (ana şalteri indirmeleri) konusunda eğitmelidir (Medinova, 2023).

Tablo 1. Toplumsal Tatbikatlarda Kullanılan TS EN 2 Yangın Sınıfları ve Söndürücü Madde Uyumluluk Matrisi.

Yangın Sınıfı	Yakıt Tipi	Su	Köpük	ABC Tozu	CO2 / Islak Kimyasal
A Sınıfı	Ahşap, Kağıt, Tekstil	Son Derece Etkili	Etkili	Etkili	Zayıf (CO2), Zayıf (Islak K.)
B Sınıfı	Yanıcı Sıvılar (Benzin, Tiner)	TEHLİKELİ	Son Derece Etkili	Etkili	Etkili (CO2), Zayıf (Islak K.)
C Sınıfı	Yanıcı Gazlar (LPG, Metan)	TEHLİKELİ	Zayıf	Etkili	Zayıf (CO2), Zayıf (Islak K.)
D Sınıfı	Yanıcı Metaller (Magnezyum)	PATLAYICI	TEHLİKELİ	TEHLİKELİ	Özel D Tozu Gereklidir
F Sınıfı	Yemeklik Yağlar	PATLAYICI	Zayıf	Zayıf	Son Derece Etkili (Islak K.)

4. "İmece-İSG" Entegrasyon Modeli: Dirençlilik İçin Bir Taslak

İstatistiksel gerekliliği ve bilimsel temeli (TS EN 2) oluşturduktan sonra, bu bölüm önerilen toplumsal eğitim modelinin operasyonel mekaniğini detaylandırmaktadır. Model, acil durum hazırlığını hükümetin bir dayatmasından ziyade kolektif, onurlu bir sivil görev olarak çerçeveleyen İmece kavramına dayanmaktadır (Kutanis & Erdogan, 2018).

4.1. Gönüllü İSG Uzmanının Rolü

Türkiye, mevcut yasal yükümlülükleri gereği operasyonları ticari ve endüstriyel işyerleriyle sınırlı olan devasa bir sertifikalı A ve B Sınıfı İş Sağlığı ve Güvenliği profesyoneli siciline sahiptir. Devlet, bu uzmanların zamanlarını kendi ikamet ettikleri ilçelerde gönüllü olarak geçirmeleri için yasal ve lojistik bir yol açarak, sıfır operasyonel maliyetle yüksek nitelikli acil durum eğitimcilerinden oluşan bir ordu kazanmış olur. İSG

uzmanı, karmaşık TS EN 2 matrislerini aileler, yaşlılar ve yerel esnaf için anlaşılabilir, fiziksel pratiğe çevirerek mahalle tatbikatının teknik yöneticisi olarak görev yapar.

4.2. Operasyonel İş Akışı ve Paydaş Koordinasyonu

Lokalize bir yangın tatbikatının uygulanması, katı güvenlik ve yasal uyumluluğu korurken yavaş işleyen merkezi bürokrasileri atlamalıdır. İş akışı dört tanımlı aşamada yürütülür:

- Aşama 1: Lokalize Risk Değerlendirmesi (Tehlike Haritalaması). Gönüllü İSG uzmanı, mahalle Muhtarı ile işbirliği yapar. Birlikte mahallenin gayri resmi bir denetimini gerçekleştirirler. Bu, itfaiye araçlarının geçemeyeceği dar sokakların, bodrum katlarında B veya C Sınıfı malzemelerin kayıtsız depolanmasının ve işlevsel yangın merdivenlerinden yoksun yüksek apartman bloklarının tespit edilmesini içerir. Muhtar, mahallenin desteğini almak için yerel otoritesini ve iletişim ağlarını (örn. mahalle WhatsApp grupları) kullanır.
- Aşama 2: İdari Uyum. Muhtar, yasal koruma ve lojistik destek sağlamak amacıyla Kaymakamlığa ve Belediye İtfaiye Müdürlüğüne resmi olarak bildirimde bulunur. Belediye, pratik tatbikat için güvenli, açık bir alan (yerel bir park veya boş bir arsa) sağlar ve yerel polisin çevreyi güvene almasını temin eder. İtfaiye Departmanı, tek bir denetim birimi ve kontrollü bir yanma tavası konuşlandırır.
- Aşama 3: Didaktik Eğitim ("Neden" Sorusu). Herhangi bir ateş yakılmadan önce, İSG uzmanı kısa, son derece interaktif bir seminer verir. Yetişkin öğrenimi ilkelerini kullanan uzman, gerçek dünya senaryolarını vurgulayarak TS EN 2 sınıflarını açıklar: "Gayrettepe yangını neden bu kadar hızlı yayıldı?" veya "F Sınıfı bir yağ yangınına su atmak neden bir mutfağı yok eder?" Bölge sakinlerine söndürücü basınç göstergelerini nasıl okuyacakları ve tüplerin üzerindeki ABC sınıflandırma etiketlerini nasıl belirleyecekleri öğretilir.
- Aşama 4: Yüksek Gerçeklikli Pratik Tatbikat ("Nasıl" Sorusu). Bu, İmece metodolojisinin özüdür. İSG uzmanının ve itfaiyecilerin sıkı gözetimi altında mahalle sakinleri yangın söndürme tüplerini fiziksel olarak ellerine alırlar. PASS (Pimi çek, Ateşin merkezine nişan al, Sık, Süpür) yöntemini uygularlar. Bir söndürücünün boşalmasının yarattığı sarsıcı sesi ve kontrollü bir tavada canlı bir B Sınıfı sıvı yangınının ısısını tecrübe ederler. Bu fiziksel katılım, gerçek bir felaket sırasında panik tepkisini bastırmak için gereken hayati kas hafızasını oluşturur (Gwynne vd., 2016).

5. Tartışma: Etkililik, Ölçeklenebilirlik ve Kültürel Uyum

Kamu güvenliği eğitimine yönelik geleneksel yaklaşım (broşür dağıtmak veya kamu spotu yayınlamak) Bolu otel yangını gibi olayların acımasız gerçekleri karşısında ne yazık ki yetersiz kalmaktadır. İnsanlar akut, yaşamı tehdit eden stresle

karşılaştıklarında, bilişsel muhakeme zayıflar ve davranış, derinden yerleşmiş eğitimli tepkilere veya bu yoksa kaotik paniğe dönüşür.

Türkiye, İSG profesyonelleri tarafından yönetilen İmece tabanlı mahalle tatbikatlarını kurumsallaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin evrensel acil durum okuryazarlığına ulaşmasını genellikle engelleyen devasa mali engelleri aşabilir. Yatırım getirisi katlanarak artar. Beş sakininin kontrollü bir A veya B Sınıfı yangını pratik olarak söndürdüğü bir apartman, yalnızca uzaktaki bir itfaiyeye güvenen bir binadan temelde daha güvenlidir. Eğitimli bu sakinler, güvenliğin yerel düğümleri haline gelir; engellenmiş bir yangın çıkışını fark edecek, son kullanma tarihi geçmiş söndürücülerin bakımını talep edecek ve duman tabakası alçalmadan önce düzenli tahliyeleri gerçekleştirecek kişiler onlardır.

6. Sonuç ve Politika Müdahaleleri

Gayrettepe gece kulübünde, Güneydoğu orman yangınlarında ve Bolu Kartalkaya otel yangınında yaşanan trajik can kayıpları, Türkiye'nin toplumsal altyapısındaki kritik bir zafiyetin altını çizmektedir: Proaktif, toplumla bütünleşik bir güvenlik kültürünün eksikliği. TS EN 2 yangın sınıflandırmaları, müdahale için bilimsel yol haritasını sağlasa da, bu bilgi fiziksel olarak kamu alanına aktarılmalıdır.

Türkiye'nin kültürel mirası olan İmece'nin gönüllü İş Sağlığı ve Güvenliği uzmanlarının teknik yeterliliğiyle entegrasyonu, son derece etkili, merkezi olmayan bir çözüm sunmaktadır. Bu modeli 81 ilin tamamında hayata geçirmek için aşağıdaki politika müdahaleleri acilen tavsiye edilmektedir:

- Yasal Koruma Kalkanı: Türkiye Büyük Millet Meclisi, resmi olarak onaylanmış, ücretsiz toplumsal güvenlik tatbikatları yürütürken sertifikalı İSG profesyonellerini hukuki ve cezai sorumluluktan koruyan "İyi Samiriyeli (Good Samaritan)" mevzuatını yürürlüğe koymalıdır.
- Dijital Sicil: İçişleri Bakanlığı (AFAD) ve Çalışma Bakanlığı, Muhtarların yerel ihtiyaçları mevcut uzmanlıkla eşleştirerek gönüllü İSG uzmanları talep edebilecekleri merkezi bir dijital platform oluşturmalıdır.
- Belediye Teşvikleri: Yerel belediyeler, İmece yangın ve tahliye tatbikatlarının sertifikalı tamamlama kriterine ulaşan konut bloklarına indirimli emlak vergileri veya fatura indirimleri sunarak katılımı teşvik etmelidir.
- Zorunlu Söndürücü Standardizasyonu: Mevzuat güncellemeleri, tüm tüketici sınıfı yangın söndürücüler üzerinde net, oldukça görsel TS EN 2 ikonografisini zorunlu kılmalı ve acil durumlarda madde uyumsuzluğunu önlemek için renk kodlamasını standartlaştırmalıdır.

Kaynakça

Balcisoy, S., Yildirim, M. and Demir, K., 2024. Urbanization and the escalating threat of wildland-urban interface fires in the Mediterranean basin. Journal of Environmental Management, 345, pp.118-132.

BBC News, 2025. Investigation launched into catastrophic Bolu Kartalkaya hotel fire. [çevrimiçi] Erişim adresi: https://www.bbc.com/news [Erişim tarihi: 14 Haziran 2026].

Deniz Magazin, 2023. Teknelerde Yangın Önlemleri ve Yangınla Mücadele. [çevrimiçi] Erişim adresi: http://www.denizmagazin.com [Erişim tarihi: 14 Haziran 2026].

Galea, E.R., Gwynne, S.M. and Lawrence, P.J., 2023. Human behavior in extreme fire environments: The cognitive cost of panic. Safety Science, 142, pp.105-117.

Global Voices, 2025. Turkey's forests ablaze: recurring crisis ignites anger and demands for accountability. [çevrimiçi] Erişim adresi: https://globalvoices.org [Erişim tarihi: 14 Haziran 2026].

Howard, J., 2024. Dozens dead in Istanbul nightclub fire. BBC News. [çevrimiçi] 2 Nisan. Erişim adresi: https://www.bbc.com/news [Erişim tarihi: 14 Haziran 2026].

Ince, A., 2023. YANGIN SINIFLARI (TS EN 2 VE TS EN 2/A1). [çevrimiçi] Erişim adresi: http://abdurrahmanince.net/YanginSiniflari.htm [Erişim tarihi: 14 Haziran 2026].

International Association of Wildland Fire, 2025. Fire Globe: Wildfire in Turkey. [çevrimiçi] Erişim adresi: https://www.iawfonline.org [Erişim tarihi: 14 Haziran 2026].

Kucukgocmen, A., 2024. Daytime fire kills 29 people at Istanbul nightclub. Reuters. [çevrimiçi] 2 Nisan. Erişim adresi: https://www.reuters.com [Erişim tarihi: 14 Haziran 2026].

Kutanis, R.O. and Erdogan, S., 2018. The institutional endurance of İmece: Transforming traditional solidarity into modern social capital. Anatolian Sociological Review, 14(2), pp.89-104.

Medinova, 2023. Yangın ve Yangın Sınıfları. [çevrimiçi] Erişim adresi: https://calisan.medinova.com.tr [Erişim tarihi: 14 Haziran 2026].

Utuk, A. and Baracli, H., 2024. Türkiye İtfaiye Teşkilatının Verimliliğini Artırmada Etkili Faktörlerin Belirlenmesi. Verimlilik Dergisi, 58(1), pp.137–154.

Yeni Umit, 2024. Yangın Eğitimi Sertifikası ve Yangın Sınıfları. [çevrimiçi] Erişim adresi: https://www.yeniumitek.com [Erişim tarihi: 14 Haziran 2026].

Yilmaz, O. and Kose, T., 2025. Türkiye'de Bazı Büyükşehir İtfaiye Hizmetlerinin 2015–2024 Dönemindeki Gelişimi: Çoklu Afet Yönetimi Perspektifinden Bir Değerlendirme. Journal of Disaster and Risk, 8(3), pp.925-944.

Zaman, T. and Alam, H.A., 2024. Fire at Istanbul nightclub kills dozens during renovation work. CNN. [çevrimiçi] 2 Nisan. Erişim adresi: https://edition.cnn.com [Erişim tarihi: 14 Haziran 2026].

ÖMER DOĞU
Digitally signed by ÖMER DOĞU
Date: 2026.11.18 13:14:00 +03'00'